

CONCEPT-REDENGEVENDE BESCHRIJVING METAALWARENFABRIEK

gemeente	: Rheden
postcode + plaats	: 6882 AL Velp
straat + huisnr.	: Kerkallee 21
naam object	: Record
oorspr. functie	: metaalwarenfabriek
huidige functie	: metaalwarenfabriek
bouwjaar	: kantoorvleugel: 1958, productiehal met sheddaken: 1938, hallen voor opslag en productie met schaaldaken: 1956-1962, opslagruimte: ca. 1911.
architect	: H.J.C. Hols (kantoorvleugel en hal met schaaldaken)
bouwstijl/type	: Overgangsarchitectuur (opslagruimte), Interbellumarchitectuur (sheddaken), Shake hands (kantoorgebouw), Functionalisme (schaaldaken).
naam beschrijver	: W. Weijkamp MA
datum foto's	: 19 juni 2007/ 20 februari 2009
datum beschrijving	: 11 maart 2009
bronnen	: Bouwtekeningen gemeente Rheden; R. Crols, L. Meeuwssen, <i>Quickscan wederopbouw gemeente Rheden</i> , Gelders Genootschap, juli 2007

Overzicht van het fabrieksterrein

Typering

Terrein van metaalwarenfabriek Record, gelegen aan de Kerkallee te Velp. Op het terrein bevinden zich meerdere opstallen. De volgende onderdelen worden binnen de beschrijving opgenomen:

0. fabriekscomplex, bestaande uit:
 1. kantoorvleugel (1958);
 2. productiehal met sheddaken (1938);
 3. hallen voor opslag en productie met schaaldaken (1956-1962);
 4. opslagruimte (waarschijnlijk omstreeks 1911).

Historie en ligging

Het bedrijf 'Record' is in 1911 opgericht en houdt zich bezig met de productie en verkoop van metaalwaren. De metaalwarenfabriek is in verschillende fasen ontstaan. De kleine aanbouw aan de hal (onderdeel 4) met sheddaken dateert vermoedelijk uit de periode van het ontstaan van de fabriek. De productiehal met sheddaken is gerealiseerd in 1938 (onderdeel 2). In de tweede helft van de jaren '50 en de eerste helft van de jaren '60 zijn daar een kantoorvleugel (onderdeel 1) en hallen voor opslag en productie met schaaldaken (onderdeel 3) bij gekomen. De kantoorvleugel en de hallen met schaaldaken zijn vervaardigd door de architect H.J.C. Hols uit Velp. Hols oeuvre werd voor de oorlog voornamelijk gekenmerkt door villa's en landhuizen. Na de oorlog hield hij zich hoofdzakelijk bezig met industriële gebouwen en flatgebouwen. Hols heeft ook de betonfabriek De Meteor in Rheden (ca. 1960-'63) en de Parkflat in Velp (ca. 1955) ontworpen.

Het fabrieksterrein bevindt zich op de hoek van de Kerkallee en de Ijsselstraat in de kern van het dorp Velp. Het complex bevindt zich ten zuiden van de spoorlijn Arnhem-Zutphen.

Beschrijving onderdeel 1

De eerste steen van de kantoorvleugel is gelegd op 5 juli 1958 door J.E. Moolenaars. Het kantoorgebouw heeft een L-vormige plattegrond en is voorzien van een plat dak. De voorgevel van het kantoorgebouw heeft een gewijzigde invulling gekregen, met niet oorspronkelijke platen boven de ramen. De gevels van de vleugel zijn voorzien van stalen ramen. De plattegrond van het kantoorgebouw is nog min of meer oorspronkelijk. Bij de ingangspartij bevindt zich een tochtportaal met aan de linkerzijde een ruimte voor de portier. Deze ruimte wordt van de rest van het gebouw gescheiden door een wand bestaande uit een stalen kozijn en dubbele stalen deuren. De plattegrond van het kantoorgebouw bestaat uit een gangstructuur met daaraan gelegen vertrekken. Opvallend zijn de ronde, met baksteen gemetselde, hoeken. In het kantoorgebouw bevinden zich nog meerder oorspronkelijke interieurelementen. Te denken valt hierbij aan tegelvloeren, parketvloeren met verschillende motieven, een ingenieus in het plafond verwerkt verlichtingssysteem en een ventilatiesysteem. Links van de ingang bevindt zich een bronzen brievenbus met

daarop de naam 'Record'.

Beschrijving onderdeel 2

De productiehal met sheddaken is afkomstig uit 1938. Dit is zichtbaar op de gevelsteen in één van de gevels. De hal is gebouwd op een bijna vierkante plattegrond. In de wanden bevinden zich stalen ramen. In een hoek van de hal bevindt zich een oorspronkelijke opzichtersruimte. Deze ruimte ligt op een hoger niveau dan de rest van de vloer in de hal. De gevel aan de noordzijde van de productiehal grenst aan de kantoorvleugel en is door middel van een doorbraak in de muur te bereiken. Aan de zuidzijde grenst de hal aan de hallen met schaaldaken. Beide hallen staan met elkaar in verbinding met behulp van een doorbraak in de muur.

Beschrijving onderdeel 3

De langshallen met schaaldaken zijn in verschillende fasen vervaardigd tussen 1956 en 1962 door architect H.J.C. Hols. Het gebouw heeft een langgerekte, rechthoekige plattegrond. In de dwarsrichting zijn scheidingswanden aangebracht. Deze scheidingswanden hebben echter geen dragende kracht. Hierbij is vooral het schaaldak van belang. Het dak bestaat uit gedraaide gewelfschalen van beton. Het schaaldak is voorzien van trekstangen die aan de schaal zijn opgehangen. In de wanden bevinden zich stalen ramen met roedenverdeling.

Beschrijving onderdeel 4

Tegen de productiehal met sheddaken is een kleine opslagruimte gebouwd. Dit gebouw behoort tot de oudste delen van het fabriekscomplex. Het object heeft wit gepleisterde gevels en is voorzien van een plat dak. De muurankers geven de hoogte van de verdiepingsvloer aan. De muurankers zijn eenvoudig van vorm, behalve de twee buitenste ankers aan de voorgevel. Deze ankers zijn fraai gedecoreerd met invloeden van de Jugendstil. In de voorgevel bevinden zich verder twee openingen met dubbele houten deuren. Boven de linker deur bevindt zich een bord met de tekst 'Record b.v.'. Tegen de linker zijgevel is een stalen trap geplaatst. Deze trap leidt tot een deuropening die toegang verschaft tot de verdieping. Op de begane grond onder de stalen trap bevindt zich een deuropening. De rechter zijgevel is blind.

Reden van plaatsing

Fabriekscomplex (onderdeel 0) bestaande uit:

- kantoorvleugel (onderdeel 1)
- productiehal met sheddaken (onderdeel 2)
- hallen voor opslag en productie met schaaldaken (onderdeel 3)
- opslagruimte (onderdeel 4).

Volgens artikel 10 lid 2 van de Monumentenverordening 1994 van de gemeente Rheden dient een object in ieder geval te voldoen aan de volgende basisnormen:

A Het casco (bouwkundige hoofdstructuur) verkeert in redelijk goede staat zodat het object is te restaureren zonder volledige afbraak;

Hieraan voldoen de onderdelen 1, 2, 3, 4.

B De oorspronkelijke vorm of aanleg dient in de hoofdpzetzet nog aanwezig te zijn, tenzij het een belangwekkende historisch gegroeide situatie betreft.

Hieraan voldoen de onderdelen 1, 2, 3, 4.

Toelichting:

Het fabrieksterrein is het resultaat van een historisch gegroeide situatie. De afzonderlijke onderdelen zijn grotendeels nog in oorspronkelijke staat. Als geheel is de historische ontwikkeling van dit bedrijf in de bebouwing goed afleesbaar.

Een object dient daarnaast te voldoen aan een aantal van de onderstaande meerwaarden:

Stedenbouwkundige criteria:

Het fabrieksterrein ligt aan de rand van het oude dorp Velp, ten zuiden van de spoorlijn. Tegenwoordig ligt het terrein midden in het dorp. Het complex herinnert aan het zichtbaar houden van de afwisseling van bedrijven en woonwijken voor arbeiders, voornamelijk uit het interbellum en de periode kort na de oorlog.

Het terrein geeft een fraai beeld van de ontwikkeling van een historisch gegroeid fabriekscomplex. Het complex is zeldzaam voor de gemeente Rheden. Het is een van de grootste, nu nog aanwezige fabrieksterreinen binnen de bebouwde kom van Velp. Het fabriekscomplex heeft waarde als ensemble. De gebouwen uit verschillende perioden geven een goed beeld van het historisch gegroeide fabriekscomplex.

Architectuurhistorische criteria:

Het complex is van bijzonder belang voor de gemeente Rheden als representatief voorbeeld van hoogwaardig verzorgde functionalistische bedrijfsarchitectuur uit verschillende perioden. De hallen met de gewelfde schaaldaken zijn van bijzonder belang vanwege de bijzondere betonconstructie. Het interieur van de kantoorvleugel is bijzonder vanwege het gebruik van hoogwaardige materialen en technieken. Het complex is een zeldzaam en voor de gemeente Rheden uniek

voorbeeld van een historisch gegroeide metaalwarenfabriek. Het is één

van de best bewaarde historische fabriekscomplexen van de gemeente Rheden. De kantoorvleugel en de hallen met schaaldaken nemen een belangrijke plaats in het naoorlogse oeuvre van de bekende architect H.J.C. Hols.

Cultuurhistorische criteria:

De metaalwarenfabriek 'Record' geeft een beeld van de historie van de metaalindustrie in het dorp Velp in het bijzonder en de gemeente Rheden in het algemeen. De metaalwarenfabriek geeft een fraai beeld van de economisch-historische ontwikkeling van de metaalindustrie in de gemeente Rheden. Het complex is een herkenbaar onderdeel van de industriële ontwikkelingsgeschiedenis in de 20^e eeuw in de gemeente Rheden in het algemeen en het dorp Velp in het bijzonder.

Conclusie

Op basis van bovenstaande voldoet het complex aan de **basisnormen** en aan de **meerwaarden 1 B, C, D; 2 A, B, C, D, E, F; 3 A, C.**

Luchtfoto (het fabrieksterrein is met rood omcirkeld)

Voorzijde onderdeel 1 (gelegen aan de Kerkallee)

Ingang onderdeel 1; detail

Brievenbus bij de ingang

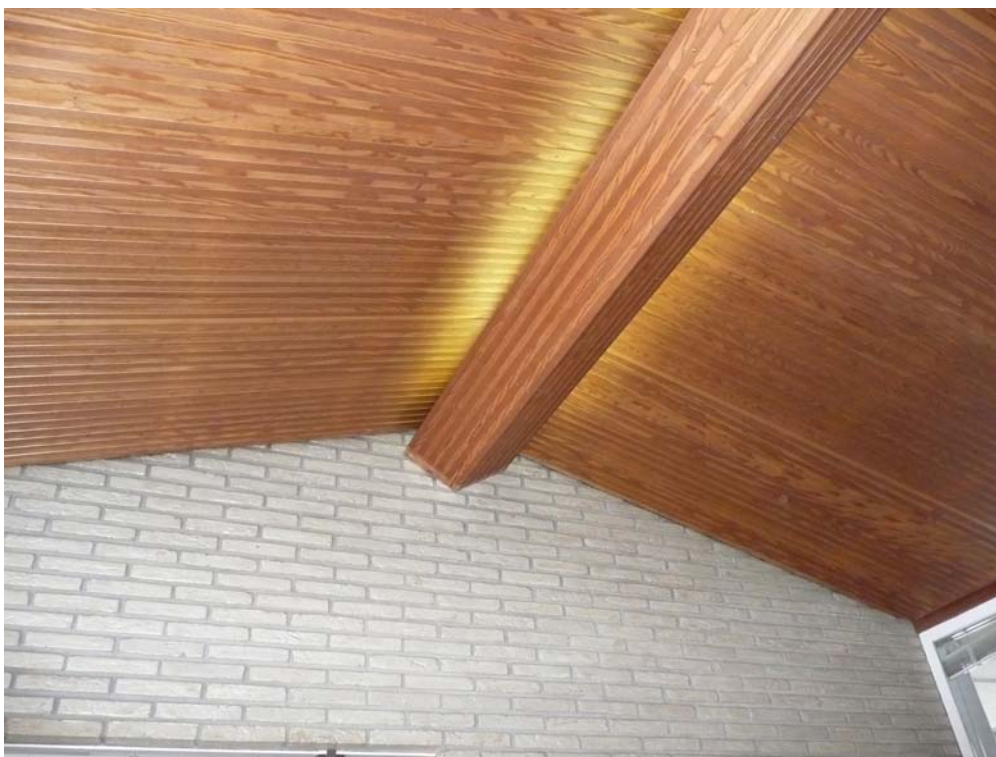
Eerste steen van onderdeel 1

Gangstructuur in de kantoorvleugel

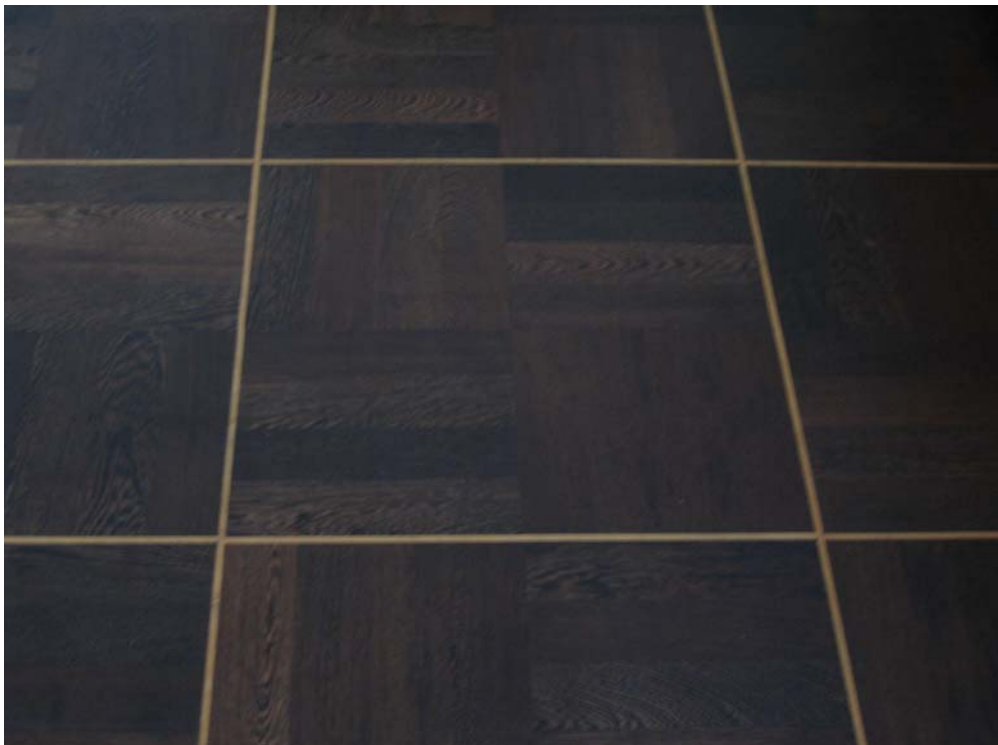
Interieur kantoorvleugel

Interieur; plafond met lichtbak

Interieur kantoorvleugel; parketvloer

Interieur kantoorvleugel; parketvloer

Exterieur productiehal met sheddaken (onderdeel 2)

Interieur productiehal met sheddaken

Exterieur hal met schaaldaken (onderdeel 3)

Zijgevel (onderdeel 3)

Schaaldaken

Interieur; zicht op de gewelfde schaaldaken

Exterieur opslagruimte (onderdeel 4)